

37(092)

0-78

Серікбай
Оспанұлы

ҰЛЫ ҰСТАЗ
ҰЛАҒАТЫ

Серікбай Оспанұлы

Төрғайдағы Ыбырай Алтынсарин
мектебінің 150 жылдығына арнаймын.
Автор.

ҰЛЫ ҰСТАЗ ҰЛАҒАТЫ

Қостанай-2014 ж.

МАЗМҰНЫ

Алғы сөз	3
Кіріспе	7
Қазақтың қос алыбы бірін-бірі білген бе?	21
Ыбырай мен Ахмет	29
ЫБЫРАЙДЫҢ ҮШ ЖҰРТЫ	39
Ыбырай отбасы мен туған-туыстары	39
Балғожа Жаңбыршыұлы	46
НАҒАШЫЛАРЫ	58
Шен қумаған Шеген би	58
Шеген бидің нақыл, өсиет сөздері	66
Бірімжан Шегенұлы	67
Қалаулысы халқының	69
Біртуар Бірімжанов	74
Ғазымбек Бірімжанов	80
Алтынсары, Шолақ, Қасымхан... ..	85
Мұхтар Қорғанбекұлы	87
ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННІҢ ҚАЙЫН АТАСЫ	89
Шетелдіктер Ыбырай Алтынсарин туралы	93
Ыбырай Алтынсарин және тәжік-парсы әдебиеті	102
Ыбыраймен бірге оқыған	111
Ыбырай мектептерінің жанашырлары	115
Ыбырай және Қазан төңкерісіне дейін Торғай облысынан оқыған қазақ қыздары	122
Ыбырай сатирасының ерекшелігі	135
Ыбырай публицистикасы	140
Ы.Алтынсарин және «Оренбургский листок» газеті	161
АЛТЫНСАРИННІҢ АЙНАЛАСЫНДАҒЫ АДАМДАР ...	168
Ыбырай сүйген қыз	168
Сейдалиндер	171

Алдияровтар	181
Тұңғыш дәрігер, тұңғыш дербес зейнеткер	192
Алтынсариннің ақындық ортасы	195
Алтынсариннің ақын шәкірттері	202
1. Таңат Сейдахмет ақын	202
2. Күлбілтелеуді білмеген Күдері	214
3. Алтыбас Ақмолда	234
4. Нұржанның жырлары мен қырлары	240
Ағартушы, журналист Асылқожа	259
Бір аударма жайында	268
Ыбырай, Спандияр, Бекет... ..	271
Ұлтының қамын ойлаған	274
Яков Петрович Яковлев	280
Н.И.Ильминский	284
А.Е.Крымский	287
Торғай уездік алғашқы оқу инспекторлары	288
Азаттық үшін алысқан	294
Нәзипа мен Мәриям	300
«Обаған» өлеңін кім шығарған?	304
Ыбырайдың қазасы	308
Өнегенің өрісі кең	317
Ыбырай тағылымы	334
ӨЛЕҢДЕР	345
Ыбырай өсиеті	345
Ыбырай – ел ұстазы.....	346
Қастерлі қара шаңырақ	347
Ыбырай (Ибраһим) Алтынсариннің өмірі мен шығармашылығы туралы қысқаша анықтама	350
Түсіндірмелер	357

